

Kıyalbek Urmanbetov

(1959)

Kıyalbek Urmanbetov, 3 Ocak 1959 yılı Bişkek şehrinde doğdu. 1981 yılı Kırgız Devlet Üniversitesinin gazetecilik bölümünden mezun olduktan sonra her türlü editör gazetelerinde çalıştı. Halen "Argument" matbu-

atında kültürel bölümünün başkanındır. "Balapan (Civ-civ)", "Köl Ene (Göl Ana)" ve "Aydagı Kız (Aydaki Kız)" şiir kitaplarının yazarıdır. Kırgızistan Yazarlar Birliğinin üyesidir.

Şiirler

KONGUROO

-Kim alasa atamdan? Men beremin!...
Karap turdu baş çaykap kalıñ el-curt.
-Kim alasa atamdan? Men beremin!...
Karap turdu caş çaykap kalıñ el-curt.
-Kim alasa atamdan? Men beremin!...
"Karızı cok" degendey dağı cımcırt.

Atam öldü, ölmök bolçu akırı,
Arman kılıp aytkanda ne datımı?
Keyigenim: ır bermeti azayıp,
Kemiy tüştü kırgızdın bir akını.

Barktay bilgen dostoruna kubandım,
"Balam" degen cakşı sözün uga aldım.
"Atam öldü, anı körgön ölbösün!" -
Ayatınday kaytalaymın kurandın.

Sanabaymın cakının da, alısın,
Karabaymın caşın dağı, karısın,
"Dosumun" dep aytkandardın baarına
Doo kılamın markumdun bir karızın.

Atam öldü, ölsün koşo camandık,
A silerdin parızıñar adamdık:
Bar bolgula, baardaştarı atamdın!
Baarıñardın karızıñar - amandık.

-Kim berese atama? Men alamın:
Esen bolup estey cür atamdı da...
Koñguroodoy kağılıp catam mına!

CERDEŞKE

Biyikten kayrılıp arkama,
Kaygıñdı ar kaçan bölüşüp,
Cerdeşim, can tartam men saga.

Biyikten körgözböy celkeñi,
Baktımdı ar ubak bölüşüp,
Cerdeşim, koldoy cür sen meni.

Ayılğan söz emes cön ele,
Cerdeşpiz - esiñen çıkarba:
"Baldarım!" - deyt bizdi Cer-ene.

ÇAN

- Kim alacaklı babamdan? Ben veririm!..
Bakıyordu başlarını sallayarak kalabalık halk.
- Kim alacaklı babamdan? Ben veririm!..
Bakıyordu göz yaşı döküp kalabalık halk.
- Kim alacaklı babamdan? Ben veririm!..
"Borcu yok" dercesine bir daha sessizlik.

Babam öldü, ölecekti sonunda,
Üzüntümü dile getirmenin ne faydası var?
Tek üzüldüğüm: şiirin güzelliğinden kaybedip,
Eksilmesidir Kırgız'ın bir şairinin.

Onun değerini bilen dostlarına sevindim,
"Çocuğum" diyen iyi sözünü duya bildim.
"Babam öldü, onu gören ölmesin!" -
Bu sözü Kuran Ayeti gibi tekrarlarım.

Nazara almam ne yakını olduğuna, ne de uzağı,
Bakmam ne genç olduğuna, ne de yaşlı,
"Dostuyum" diyenlerin hepsine
Davacı olurum merhumun alacağına.

Babam öldü, ölsün onunla birlikte kötülük,
Sizin ise farzınız insanlık:
Var olun, yakın dostları babamın!
Hepinizin tek borcu; sağlığını.

- Kim vermişse babama? Ben alırım:
Esen olup hatırla babamı da...
Çan gibi çınıyorum işte!

HEMŞERİYE.

Yükseklerde dönüp arkama,
Kaygını her zaman paylaşıp,
Hemşerim, destek olurum ben sana.

Yüksekten göstermeden enseni,
Mutluluğumu her zaman paylaşıp,
Hemşerim, destekle sen beni.

Boşuna söylenen söz değil,
Hemşeriyiz-aklından çıkarma:
"Çocuklarım!" der bize Toprak Ana.

DİLKAYRIK

Akkuuday tünögündö,
Ak tilek cürögümdö.
Bileli barkıbizdi
Bir kelgen bir ömürdö.

Kel, dostor, toy kılalı,
Köl bolup tolkuganı.
Ömürdün öksüü cerin
Ir menen tolturalı!

Kün okşop kelgin kuşka,
Külgün kez eñ bir kıska.
Turalı tatuulaşıp
Tuzu kem bul turmuşta.

Taarinçıñ koyçu narı,
Taalayga kol sunalı.
Köñüldün köñdöy cerin
Ir menen tolturalı!

Ketkenge keyibeyli,
Keçikpey kel biyleyli.
Biri kem calgan düynö,
Birok biz kemibeyli.

Boordoştor olturalı,
Bolbostu bolturalı.
Düynönün böksö cerin
Ir menen tolturalı!...

ÖMÜRZAR

Caşaybiz bala kütüp, kayırım tilep,
Caşaybiz caralgandan kaygı-muñ cep.
Can barda arman cokatoy güldöylüçü,
Caşaybiz dagı kança, ay, kim bilet.

Bal sunup, uu içirgen çaşoo calgan,
Baylıgıñ, biyligiñ da koşo calgan.
Biz ketsek - komuz kalat ırlar menen...
Bilgenge calgız çındık - oşol arman.

Datımdı aytkım kelet teñrge men,
Asıldı teñep koygon temir menen:
Asıldı tabamın dep altın izdep,
Asıldı cogotobuz ömür degen.

Beyitter karızıñdı kozgop surap,
Adamdık parızıñdı bozdoz turat:
Bererim bir uuç gana boz toprak,
Alaarım bir uuç cana boz toprak...

GÖNÜL SESİ

*Beyaz kuğu gibi tüneğinde,
İyi dilek yüreğimde.
Bilelim değerimizi
Bir kere verilen şu ömrümüzde.*

*Gelin, dostlar, toy kuralım,
Göl olup coşmak için.
Ömrün eksik yerini
Şiir ile dolduralım!*

*Göçebe kuşların geldiği gün misali,
Güzel günler çok kısadır.
Tatlı tatlı yaşayalım
Tuzu eksik bu hayatta.*

*Küsmeyi bırak kenara,
Talihe el uzatalım.
Gönlümüzün tam ortasını
Şiir ile dolduralım!*

*Gidene üzülmeyelim,
Gecikmeden gelin dansedelim.
Biri eksik yalan dünya,
Fakat biz eksilmeyelim.*

*Kardeşler oturalım,
Olmazı olduralım.
Dünyanın eksik yerini
Şiir ile dolduralım!..*

ÖMÜR

*Yaşarız çocuk bekleyip, hayır dileyip,
Yaşarız yaratılmış olarak dert tasa çekip.
Canımız sağken derdimiz yokmuş gibi çiçek açalım,
Daha ne kadar yaşayacağımızı, ah, kim bilir.*

*Bal sunup, zehir içiren hayat yalan,
Zenginliğin, hakimiyetin dahi yalan.
Biz gidersek-kopuz kalır şiirler ile...
Bilene tek gerçek, bu arzudur inan.*

*Derdimi söylemek isterim Tanrıya ben,
Asili denk yaratmış demir ile:
Asili bulurum diye altını arayıp,
Ömür adlı asili kaybederiz.*

*Mezarlar borcunu açıkça isteyip,
İnsanlık farzını hatırlatır durur:
Vereceğim bir avuç boz toprak,
Alacağım yine bir avuç boz toprak...*